

Biopsie bij borstafwijking

Inhoud

Inleiding	3
1. Waarom een biopsie?	3
2. Het onderzoek	3
3. Verschillende biopsiemethoden	4
4. Vorbereiding op het onderzoek	7
5. Na het onderzoek/advies voor thuis	8
6. Risico's en complicaties	8
7. De uitslag	9
Tot slot	9

Inleiding

Er is besloten dat het nodig is om aanvullend onderzoek te doen naar de afwijking in uw borst en/of oksel in de vorm van een biopsie. In deze folder leest u meer over dit onderzoek. De informatie is bedoeld als aanvulling op het gesprek met uw behandelend arts, waarin is uitgelegd waarom de biopsie in uw geval noodzakelijk is en wat u kunt verwachten.

1. Waarom een biopsie?

Wanneer er na de punctie nog onduidelijkheid is over de diagnose, kan ervoor worden gekozen om een biopsie te doen. Dit kan bijvoorbeeld komen doordat er tijdens de punctie te weinig cellen zijn opgezogen of doordat de opgezogen cellen niet voldoende duidelijkheid geven voor de patholoog. In plaats van losse cellen, kan het dan nodig zijn om een stukje weefsel weg te nemen door middel van een biopsie en dit zogenoemde 'biopt' te onderzoeken.

Ook wanneer de afwijking alleen zichtbaar is op de mammografie, bijvoorbeeld bij kleine groepjes verkalkingen (microcalcificaties), kan het nodig zijn om een biopt te nemen om de precieze aard van de afwijking te achterhalen.

2. Het onderzoek

De biopsie wordt uitgevoerd door een radioloog (een arts die gespecialiseerd is in medisch beeldvormend onderzoek), met ondersteuning van een MBB-er en/of doktersassistent. De duur van het onderzoek is afhankelijk van het type biopsie waar voor gekozen is en kan variëren van ongeveer twintig minuten tot een uur.

3. Verschillende biopsiemethoden

Afhankelijk van de reden voor het aanvullende onderzoek en de uitkomsten van de eerste onderzoeken, zal de arts kiezen voor een bepaald type biopsie. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van echografie, een mammografie, BSGI of een MRI.

3.1 Biopsie bij een voelbare afwijking

Indien de afwijking voelbaar is, kan het biopt ook worden genomen zonder ondersteuning van beeldvormende techniek.

3.2 Biopsie met behulp van echografie

Wanneer er bij de eerdere punctie niet voldoende celmateriaal verkregen is, de kwaliteit hiervan niet voldoende is of het celmateriaal onvoldoende uitsluitsel geeft voor de patholoog, kan worden besloten tot het uitvoeren van een biopsie met behulp van echografie. Dit is alleen mogelijk indien de afwijking bij het eerdere echografische onderzoek te zien was.

Tijdens het onderzoek wordt met behulp van echografie een klein reepje weefsel uit de borst gehaald (biopt). Dit gebeurt met een holle naald die iets dikker is dan de naald die tijdens de eerdere punctie gebruikt is. De biopsienaald wordt via een klein sneetje, na plaatselijke verdoving ingebracht.

3.3 Biopsie met behulp van mammografie

Sommige afwijkingen zijn alleen zichtbaar op de mammografie. Deze afwijkingen, bijvoorbeeld kleine groepjes verkalkingen (microcalcificaties), zijn niet voelbaar en zijn op de echo niet te zien. Bij microcalcificaties die niet duidelijk goedaardig zijn, kan het nodig zijn om een biopsie met behulp van een mammografie

te doen. Dit onderzoek wordt ook wel een 'stereotactisch biopt' genoemd.

Bij dit onderzoek wordt de borst tussen mammografieplaten geplaatst, terwijl u zit of ligt. De radioloog zoekt met röntgenapparatuur de betreffende plek in uw borst. Zodra de plek is gevonden brengt de radioloog met hulp van de computer een holle naald in uw borst. Hierdoor kan de radioloog stukjes weefsel wegnemen. Dit gebeurt onder plaatselijke verdoving. Wanneer er voldoende biopten zijn genomen wordt er een kleine marker (ongeveer 3mm) achtergelaten.

Omdat kalkjes heel klein zijn kan het soms wat langer duren voordat de plek is gevonden, waardoor het onderzoek iets langer duurt. In totaal moet u ongeveer 30 minuten in dezelfde positie liggen.

3.4 Biopsie met behulp van BSGI

Het kan voorkomen dat de afwijking alleen op de mammografie te zien is, maar niet voelbaar is en niet met echografie te zien is en/of een biopsie niet goed mogelijk is. Dan kan gekozen worden om aanvullend beeldvormend onderzoek te doen zoals een mammoscintigrafie (breast-specific gamma imaging, BSGI). Deze vorm van beeldvorming kan specifiek en gevoeliger de afwijking in kaart brengen wanneer dit met een mammografie lastig is, bijvoorbeeld doordat uw borst veel klierweefsel bevat. Dit is alleen mogelijk indien de afwijking bij de eerdere BSGI te zien was.

Bij dit onderzoek wordt de borst tussen platen geplaatst terwijl u zit, vergelijkbaar met een mammografie. Bij BSGI wordt, gebruik gemaakt van een radioactieve vloeistof om de afwijking in beeld

te kunnen brengen. Met behulp van de verkregen beelden wordt een kleine hoeveelheid weefsel uit de afwijking gehaald (biopt). Dit gebeurt met een holle naald na toediening van een plaatselijke verdoving. Deze naald is iets dikker dan de naald die tijdens een mogelijke eerdere punctie gebruikt is. In totaal moet u ongeveer 60 minuten in dezelfde positie zitten.

Wanneer er voldoende biopten zijn genomen wordt er een kleine marker (ongeveer 3mm) achtergelaten.

3.5 Biopsie met behulp van MRI

Wanneer de afwijking niet met echografie in beeld gebracht kan worden, niet voelbaar is en er geen sprake is van microcalcificaties, kan worden besloten om een biopsie met behulp van een MRI te doen. Dit is alleen mogelijk indien de afwijking bij een eerdere MRI te zien was.

Voor dit onderzoek is het nodig om een infuus in te brengen.

Tijdens het MRI-onderzoek, waarbij uw borst in buikligging wordt vastgeklemd, wordt contrastvloeistof toegediend om de afwijking goed zichtbaar te maken. Wanneer de radioloog een duidelijk beeld heeft, kan er een kleine hoeveelheid weefsel uit de afwijking gehaald worden (biopt). Dit gebeurt met een holle naald die dikker is dan de naald die mogelijk tijdens een eerdere punctie is gebruikt. Deze naald wordt, na plaatselijke verdoving, via een klein sneetje ingebracht. In totaal moet u ongeveer 60 minuten in dezelfde positie liggen. Wanneer er voldoende biopten zijn genomen wordt er een kleine marker (ongeveer 3mm) achtergelaten.

4. Voorbereiding op het onderzoek

4.1 De dag van het onderzoek

Wij streven ernaar om een biopsie met behulp van een echografie op de dag van de Mammapoli plaats te laten vinden, maar het lukt niet altijd om dit zo in te plannen. Voor de andere biopsiemethoden wordt meestal een aparte afspraak gemaakt.

4.2 Kleding

Tijdens de biopsie moet u uw bovenlichaam ontbloten. Het is daarom handig als u bovenkleding draagt die u makkelijk kunt aan- en uit kunt trekken. Afhankelijk van de duur van het onderzoek kan het zijn dat u langere tijd stil moet liggen. Het kan comfortabel zijn om warme sokken aan te doen of mee te nemen.

4.3 Medicijnen

Indien u bloedverduunners gebruikt moet u dit direct doorgeven aan de radioloog of uw behandelend chirurg.

4.4 Eten en drinken

Wat betreft eten en drinken hoeft u geen rekening te houden met het onderzoek. U hoeft niet nuchter te zijn.

4.5 Pijnstilling

Afhankelijk van het soort onderzoek dat u krijgt vindt het onderzoek plaats onder plaatselijke verdoving. Wanneer er geen verdoving wordt gebruikt kunt u er vanuit gaan dat het

onderzoek zelf minder gevoelig zal zijn dan een verdovingsinjectie.

Na het onderzoek, of na het uitwerken van de verdoving, kunt u pijnklachten krijgen. Een uur voorafgaand het onderzoek kunt u 1 à 2 tabletten paracetamol van 500 mg innemen (let op: geen aspirine). Mocht u na het onderzoek nog last hebben, kunt u dit herhalen (met inachtneming van de tijd tussen innames die in de bijsluiters staat vermeld).

5. Na het onderzoek/advies voor thuis

Na een biopt wordt het wondje afgeplakt met steristrips. Dit zijn kleine pleisters die u vijf à acht dagen moet laten zitten. Daarover wordt een wat grotere pleister geplakt die u na 24 uur mag verwijderen. Voor de eerste 24 uur geldt dat het wondje niet nat mag worden. Ook mag u geen zware arbeid verrichten of sporten met de arm aan de kant waar het biopt is afgenomen. Ook mag u niet zwemmen of naar de sauna gedurende de periode dat de steristrips op het wondje zitten. Dit in verband met het risico op infectie. Het is verstandig als u na afloop van het onderzoek niet alleen naar huis gaat.

6. Risico's en complicaties

Ondanks dat de insteekplaats indien nodig verdoofd wordt, kan het onderzoek toch pijnlijk zijn. Bij thuiskomst kunt u eventueel de borst ongeveer 10 minuten koelen met bijvoorbeeld een plastic zakje met ijsblokjes gewikkeld in een handdoek. Herhaal dit na een uur nogmaals.

Het is mogelijk dat na de biopsie een bloeduitstorting of infectie optreedt op de plaats waar gebiopteerd is. Het is daarom

belangrijk om bij toenemende roodheid of zwelling van de borst of als u koorts krijgt, contact op te nemen met uw behandelend specialist of de afdeling radiologie.

Ook is het mogelijk dat na de biopsie een nabloeding optreedt. U moet in dat geval tegendruk geven tot de bloeding gestopt is. Indien de bloeding na een half uur niet gestopt is, neem dan contact op met uw behandelend arts of afdeling radiologie . Buiten kantoor tijden kunt op contact opnemen met de afdeling spoedeisende hulp.

7. De uitslag

De secretaresse heeft voor u een afspraak bij de chirurg gemaakt voor de uitslag van het onderzoek en de eventuele verdere behandeling.

Tot slot

Wanneer u na het lezen van deze folder vragen of opmerkingen heeft, kunt u deze bespreken met uw arts of casemanager.

Colofon

Uitgave: Samen+

Productie: Marketing & Communicatie

Juli 2018

Code: S+.120.07_18

Alrijne Ziekenhuis en het Groene Hart Ziekenhuis werken intensief samen binnen Samen+. Door kennis en ervaring te bundelen, zijn wij in staat de kwaliteit van de zorg voor onze patiënten met kanker nog verder te verbeteren. Wij bieden de beste oncologische zorg, in de veilige setting van het ziekenhuis, dichtbij in de eigen regio.

Alrijne Ziekenhuis

www.alrijne.nl/kanker

Leiden

Houtlaan 55

2334 CK Leiden

Tel: 071 517 81 78

Leiderdorp

Simon Smitweg 1

2353 GA Leiderdorp

Tel: 071 582 82 82

Alphen a/d Rijn

Meteoorlaan 4

2402 WC Alphen a/d Rijn

Tel: 0172 46 74 67

Regiolocaties

Woonservicecentrum

SassemBourg

Jan van Brabantweg 33

2171 HC Sassenheim

Tel: 071 517 87 51

Medisch Centrum De Coepel

Randweg 47

2225 PJ Katwijk

Tel: 071 517 83 54

Groene Hart Ziekenhuis

www.ghz.nl/kanker

Gouda

Bleulandweg 10

2803 HH Gouda

Tel: 0182 50 50 50

Regiolocaties

Zuidplas

Doortocht 40

2914 KA Nieuwerkerk a/d IJssel

Tel: 0180 33 16 99

Schoonhoven

Oranjeplaats 21 G

2871 TL Schoonhoven

Tel: 0182 50 50 87

Bodegraven

Willem de Zwijgerstraat 9

2411 VT Bodegraven

Tel: 0182 50 52 40